

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ กรณีนายพูลผล อัครเวม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ ว่า นายพูลผล อัครเวม จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า นายพูลผล อัครเวม ผู้ถูกร้อง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ (กรณีเป็นการดำรงตำแหน่งทางการเมืองก่อนที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจะประกาศใช้เมื่อรัฐธรรมนูญประกาศใช้ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ จึงถือว่าผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งทางการเมืองเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐) และพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ต่อมาผู้ถูกร้องเข้ารับตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และพ้นจากตำแหน่งเลขานุการรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง รวม ๖ ครั้ง ตั้งแต่ครั้งที่ ๑ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ จนถึงครั้งที่ ๖ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕

ผู้ร้องได้ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน พบว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้องตามความเป็นจริง กล่าวคือ ผู้ถูกร้องแสดงในบัญชี ฯ ว่าตนเองและนางประภาพร อัครเวม คู่สมรส ไม่มีทรัพย์สินประเภทเงินลงทุน แต่จากการตรวจสอบกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (กรมทะเบียนการค้า) กระทรวงพาณิชย์ พบว่า ผู้ถูกร้อง มีเงินลงทุน (หุ้น) ในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๒๕ บริษัท มูลค่า ๓๘๘,๔๐๒,๓๐๐ บาท และคู่สมรส มีเงินลงทุน (หุ้น) ในบริษัทต่าง ๆ จำนวน ๑๙ บริษัท มูลค่า ๕๐,๖๓๖,๗๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๔๓๕,๔๓๙,๐๐๐ บาท

ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๗ ผู้ร้องเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินประเภทเงินลงทุน (หุ้น) จำนวน ๔๓๕,๔๓๙,๐๐๐ บาท ในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้องรวม ๖ ครั้ง โดยที่ผู้ถูกร้องได้ทราบถึงความมีอยู่จริงของทรัพย์สินดังกล่าวมาก่อนแล้ว จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕

ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกร้องมิได้จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เนื่องจาก การถือหุ้นของผู้ถูกร้องและคู่สมรส ในบริษัททั้งหมดเป็นการถือหุ้นแทนนายพิบูลย์ อัครเวม พี่ชายผู้ถูกร้อง และผู้ถูกร้องไม่ได้มีส่วนได้เสียหรือรับประโยชน์ตอบแทนใด ๆ ในการถือหุ้นของบริษัทดังกล่าว นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องและคู่สมรส

ยังได้ลงลายมือชื่อออนไลน์การถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ที่ผู้ถูกร้องและคู่สมรสได้ถือไว้แทนนายพิบูลย์ ฯ ให้ไว้แก่นายพิบูลย์ ฯ ล่วงหน้าแล้ว โดยนายพิบูลย์ ฯ จะโอนคืนให้ ณ เวลาใดก็ได้

๒. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยชี้ขาด มีว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญโดยเสียงข้างมากพิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่ผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๑ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วหนึ่งปีและได้ยื่นบัญชี ฯ ต่อผู้ร้องในโอกาสต่าง ๆ รวม ๖ ครั้ง โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน (หุ้น) ของผู้ถูกร้องและคู่สมรส จำนวน ๔๓๕,๔๓๙,๐๐๐ บาท ในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง ทั้ง ๖ ครั้ง ทั้งที่ทรัพย์สินดังกล่าว เป็นทรัพย์สินของผู้ถูกร้องและคู่สมรส ที่ผู้ถูกร้องและคู่สมรสได้มาก่อนและขณะดำรงตำแหน่งทางการเมือง ถือได้ว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้องรู้ถึงความมีอยู่ของทรัพย์สิน (หุ้น) ดังกล่าวก่อนและขณะยื่นบัญชี ฯ แต่ไม่แสดงรายการทรัพย์สินนั้นไว้ในบัญชี ฯ ที่ยื่นต่อผู้ร้อง จึงเป็นการจงใจยื่นบัญชี ฯ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕ ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑ คน วินิจฉัยให้ยกคำร้อง เนื่องจากบรรดาหุ้นของผู้ถูกร้องและคู่สมรสได้มาก่อนเข้ารับตำแหน่งทางการเมือง หากมีการไม่ยื่นบัญชี ฯ ก็เป็นเพียงความบกพร่องในการยื่น มิได้มีเจตนาฝ่าฝืนมาตรา ๒๙๕

๓. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๕

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายปรีชา เถลิมนวิชัย นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระภู่าน นายมานิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชะชาล นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางสาวนีย์ อัครโรจน์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๓๒ ก วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๘

ย่อโดย นายปราณพงษ์ ติลภัทร
กลุ่มงานคดี ๕